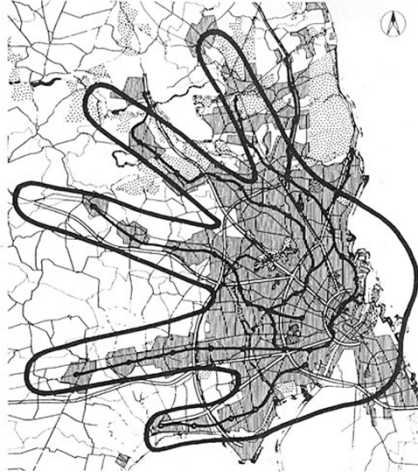

Hirigintza VII

Lurralde-antolakuntza eta ingurumen-babesa

1.2. Lurralde-antolakuntzaren garapena XX. mendean

Lurralde-antolakuntzaren praktika historikotik diziplina zientifiko-teknikora

Lurralde-antolakuntza diziplina zientifiko-tekniko bat izaten hasten da herrialdeek (erresumek, estatuek, eskualdeek) haien politiken artean aurrera eramandako beste praktika isolatu bat izatetik modu integralago batean ulertzen dutenean

Alegia, lurralde-antolakuntza materiala (fisikoa) eta immateriala (politikoa, ekonomikoa, kulturala...) batera —modu kontziente batean— ulertzen hasten direnean

Lurralde-antolakuntzaren ulerkera integrala

Aditu batzuek eskualde-plangintza sozioekonomikoa (*Regional Planning*) eta lurralde-plangintza fisiko-espaziala (*Spatial planning*) —erabilera ezberdinak lurraldean zehar banatzen dituen— ezberdintzen dituzte

Baina lurralde-antolakuntza integralak (*Aménagement du territoire*), teoriarik, biak hartzen ditu barne, bai ikuspegi sozioekonomikoa bai ikuspegi fisikoa

Lurralde-antolakuntza teknika garaikide gisa

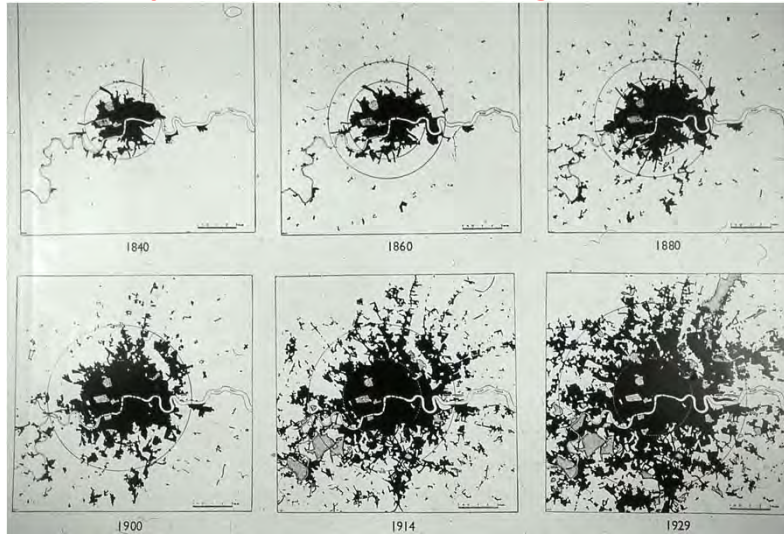
Nazio-estatu boteretsuenak (Erresuma Batua, Ameriketako Estatu Batuak, Frantzia...) zertxobait gehiago egonkortzen direnean hasten da: orduan, hedapenaren eta babesaren ordez, arreta gehiena egituratzean jartzen da, modu konsziente eta integral batean

Bereziki Industrializazioaren ondoren hasten da lantzen, arazo berriak ageri direlako zenbait hiri handitan (Londresen, Parisen, New Yorken, Chicagon...), ohiko hiri-begiradarekin ezin direnak konpondu

Gustave Doré (1872): *London: A pilgrimage*

Lurralde-antolakuntzaren hastapena diziplina zientifiko-tekniko gisa ulertuta

Lurralde-antolakuntzaren hasiera hiri handien sorrerarekin dago erlazionatuta; bereziki, Londres industrialaren espantsioarekin Patrick Geddes-ek *konurbazio* hitza asmatzen du 1915ean hiri handi hauek izendatzeko

Eskualdearen ulerkera

Europako haran-eskualde baten perspektiba (Patrick Geddes, 1923)

Eskualdearen ulerkeraren jatorria

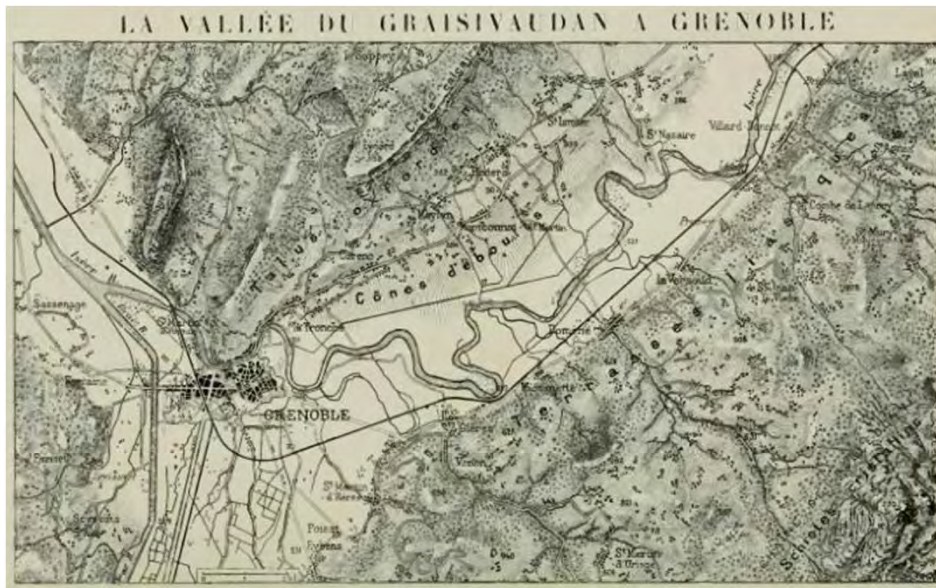
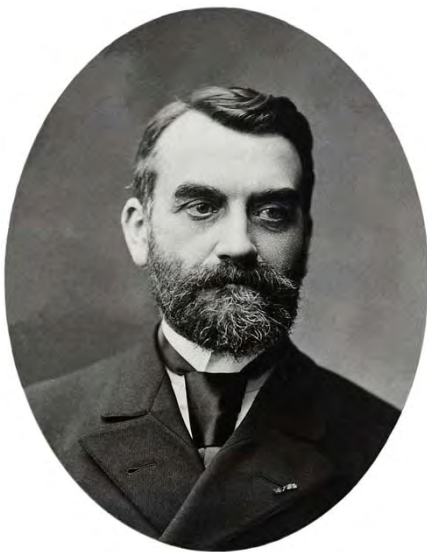

Tableau de la géographie de la France. Paul Vidal de La Blache, 1903

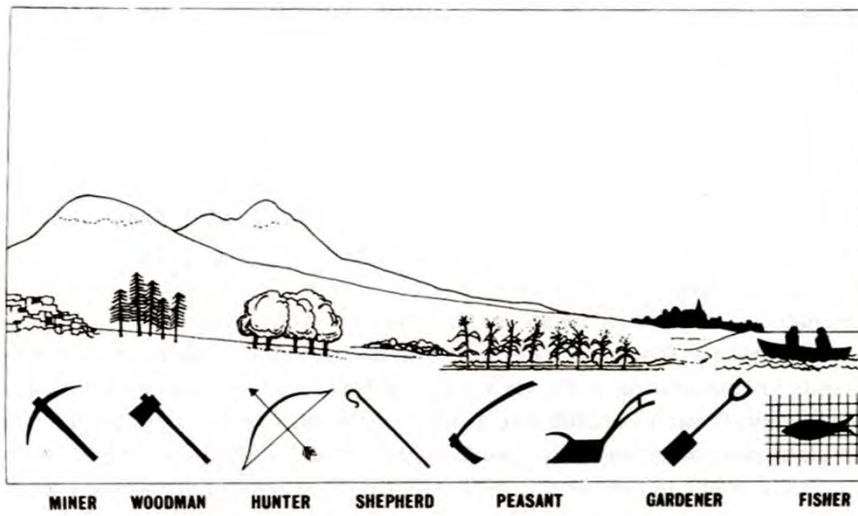
Eskualdearen ulerkeraren jatorria

Paul Vidal de La Blache
geografo *klasikoa*
(1845-1918)

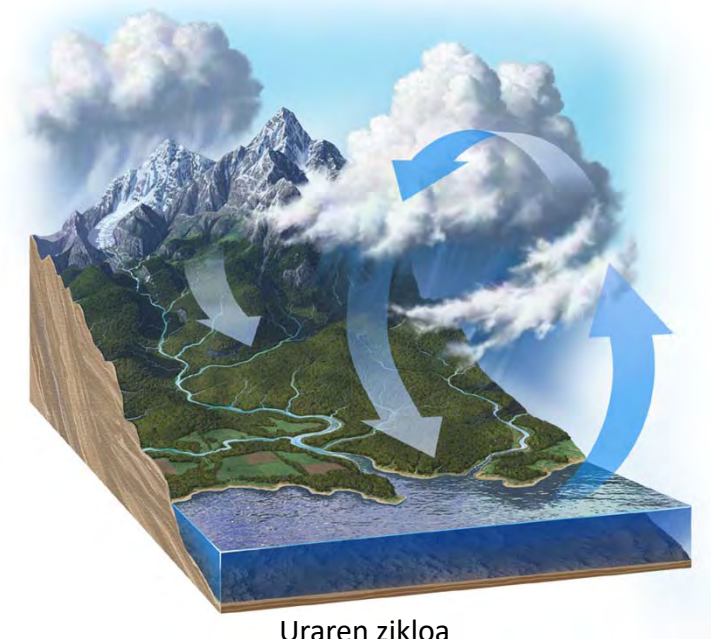
«Giza komunitateak eskualdeetan garatzen dira. Eskualdea da naturak eskaintzen duen azpiegitura».

Eskualdearen (bailararen) ulerkera sozioekonomikoa

Haranaren sekzioa. Patrick Geddes, 1909

Eskualdearen (bailararen) ulerkera hidrologikoa

Eskualdearen ulerkera, Mugimendu Modernoan ere

LA CIUDAD Y SU REGION

1

La ciudad no es más que una parte del conjunto económico, social y político que constituye la región.

La unidad administrativa raramente coincide con la unidad geográfica, esto es, con la región. La delimitación territorial administrativa de las ciudades fue arbitraria desde el principio o ha pasado a serlo posteriormente, cuando la aglomeración principal, a consecuencia de su crecimiento ha llegado a alcanzar a otros municipios, englobándolos a continuación, dentro de sí misma. Esta delimitación artificial se opone a una buena administración del nuevo conjunto. Pues, efectivamente, algunos municipios suburbanos han adquirido inesperadamente un valor, positivo o negativo, imprevisible, ya sea por convertirse en barrios residenciales de lujo, ya por instalarse en ellos centros industriales intensos, ya por reunir a poblaciones obreras miserables. Los límites administrativos que compartimentan el complejo urbano se convierten entonces en algo paralizador. Una aglomeración constituye el núcleo vital de una extensión geográfica cuyo límite está constituido únicamente por la zona de influencia de otra aglomeración. Sus condiciones vitales están determinadas por las vías de comunicación que permiten realizar los necesarios intercambios y que la vinculan íntimamente a su zona particular. No se puede considerar un problema urbanístico más que remitiéndose constantemente a los elementos constitutivos de la región y principalmente a su geografía, que está llamada a desempeñar en esta cuestión un papel determinante: las divisorias de aguas y los montes vecinos dibujan un contorno natural que confirman las vías de circulación inscritas naturalmente en el suelo. No es posible emprender acción alguna si no se ajusta al destino armonioso de la región. El plan de la ciudad no es más que uno de los elementos de este todo que constituye el plan regional.

Atenasko Agiria, 1933. 1. artikulua

Eskualdearen ulerkera, Mugimendu Postmodernoan ere

- 1 It is useless to consider the house except as a part of a community owing to the inter-action of these on each other.
- 2 We should not waste our time codifying the elements of the house until the other relationship has been crystallized.
- 3 "Habitat" is concerned with the particular house in the particular type of community.
- 4 Communities are the same everywhere. (1) detached house—farm.
(2) Village.
(3) Towns of various sorts (Industrial. Admin. Special).
(4) Cities (multi-functional).
- 5 They can be shown in relationship to their environment (Habitat) in the Geddes valley section.

The Doorn Manifesto 1954

- 6 Any community must be internally convenient—have ease of circulation, in consequence whatever type of transport is available, density must increase as population increases, i.e. (1) is least dense (4) is most dense.
- 7 We must therefore study the dwelling and the groupings that are necessary to produce convenient communities at various points on the valley section.
- 8 The appropriateness of any solution may lie in the field of architectural invention rather than social anthropology.

Doorneko manifestua
Team 10, 1954

EHko eskualdeen (bailaren) ulerkera etnografikoa

Haranaren sekzioa. Julio Caro Baroja (Vasconiana, 1957)

EHko eskualdearen (bailararen) ulerkera etnografikoa

Si se contempla el esquema que trazó Sir Patrick Geddes de lo que él llamaba «the valley section» tomando como base zonas nórdicas de la Gran Bretaña se concluye, con cierta sorpresa, que tal esquema podría aplicarse a Vasconia (5) donde hay, en efecto:

1.º Unas tierras costeras (lo que en Guipúzcoa se llama «Kostalde»), pobladas por marinos y pescadores y donde, en consecuencia, se han desarrollado las industrias náuticas.

2.º Unas tierras bajas (lo que en Guipúzcoa también se llama «Beterri»), con villas y población diseminada de agricultores, que han practicado un cultivo extraordinariamente intenso, dadas las posibilidades del país.

3.º Unas tierras altas (el «Goierra» en Guipúzcoa) con cultivos menos variados y densos, de cereales y pastos.

Haranaren sekzioa. Julio Caro Baroja (Vasconiana, 1957)

EHko eskualdearen (bailararen) ulerkera etnografikoa

4.º Las alturas de las montañas, donde se ha congregado una población de:

- a) Pastores.
- b) Leñadores y carboneros.
- c) Mineros y metalúrgicos en general.

En los estrechos valles y laderas de la costa cantábrica occidental se ha desarrollado la existencia de un pueblo determinado, durante mucho tiempo. Y es el sistema indicado, que ya podemos calificar de ecológico, el que ha dado mayor significación a su vida histórica, colectiva. Para hacerlo ver rápidamente creo que puedo tomar como punto de referencia el texto del embajador de la República de Venecia, cerca del emperador Carlos, Navajero, con que encabezo estas líneas y que recomiendo al lector vuelva a leer y que luego examine la fig. 8.

Haranaren sekzioa. Julio Caro Baroja (*Vasconiana*, 1957)

Eskualdearen (bailararen) ulerkera etnografikoa

«Salen mucho al mar por tener muchos puertos y muchas naves construidas con poquísimo gasto, por la gran cantidad de robles y de hierro que poseen; por otra parte, la poca extensión de la región y el gran número de gente que la habita, les obliga a salir fuera para ganarse la vida.»
«Viaje a España del magnífico señor Andrés Navajero». (Ed. Valencia, 1951), pp. 102-103.

Julio Caro Baroja (*Vasconiana*, 1957)

Iberiar penintsulako banalerroen ulerkera hidrologikoa

Isurialde atlantiakoa vs isurialde mediterranea

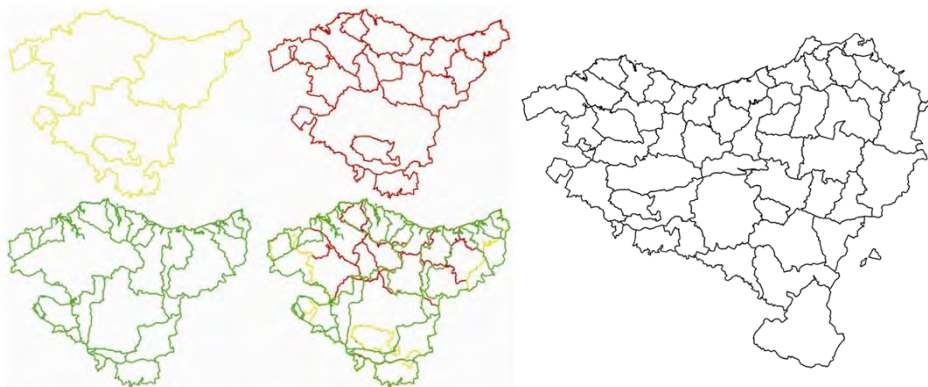
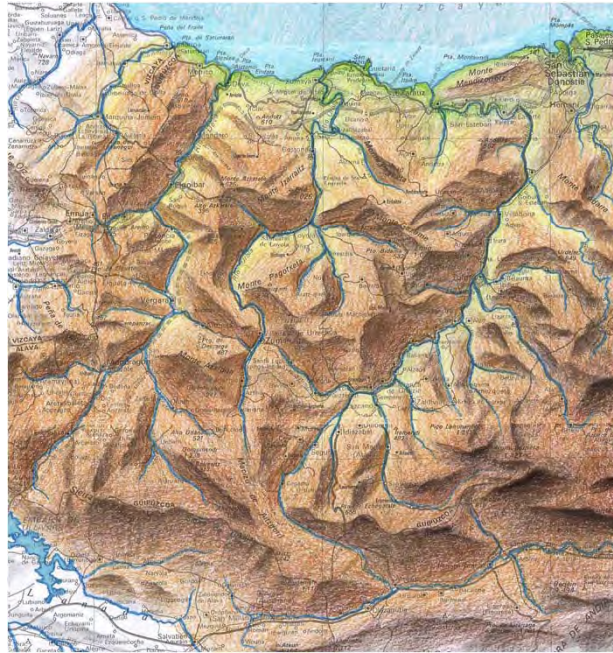

Fig. 2. En amarillo, la división administrativa provincial vasca; en rojo, las 15 áreas funcionales de las DOT; en verde, los principales valles o cuencas hidrográficas de Euskadi; finalmente, superposición de las tres⁴.

EAEko herrialdeak, area
funtzionalak eta arroak

EHko eskualdeak

Gipuzkoako eskualdeen (bailaren) ulerkeria urbanistikoa

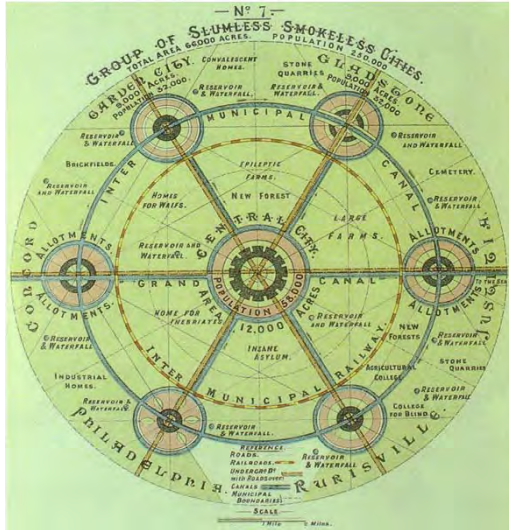
UPV/EHUko
AGETeko lana
(Julen Galparsoro,
2007-2008)

Hiri-zabaltze mugagabea kontrolatzeko tresnak

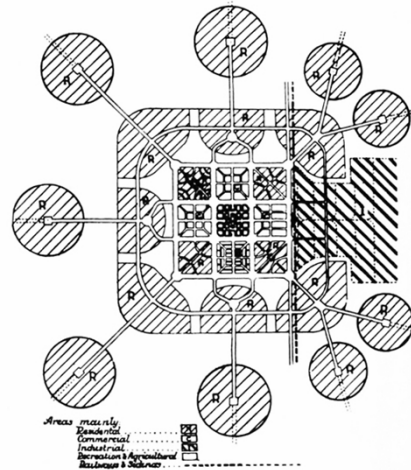
Hiri handien (Londres, Paris, New York) hedatze amaigabea mugatzeko bi tresna nagusi erabiltzen hasten dira XX. mendearen hasieran:

- 1.- Hiri-hazkunderari ezarritako muga(k)
- 2.- Hiri handiaren deszentralizazioa

Hiri-zabaltze mugagabea kontrolatzeko: muga eta deszentralizazioa

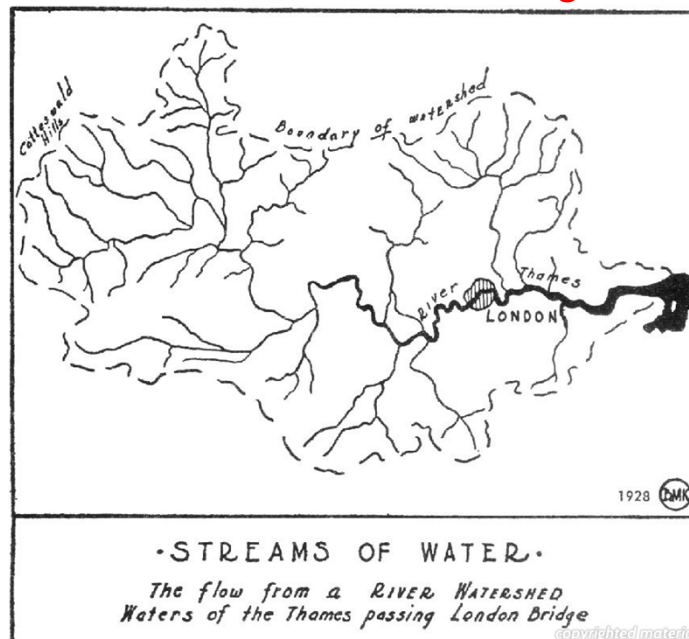

Lorategi-hirien sorrera-eskema
Ebenezer Howard, 1902

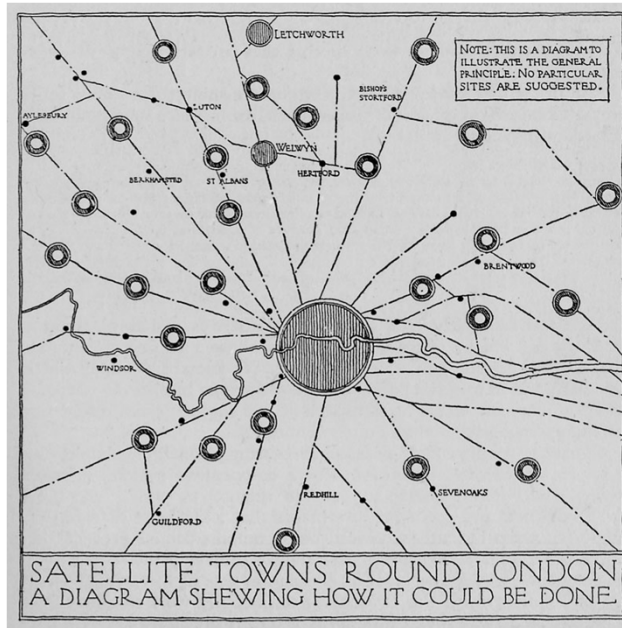

Industria-hiria eta sateliteak
Raymond Unwin, 1922

Tamesis ibaiaren arro hidrologikoa

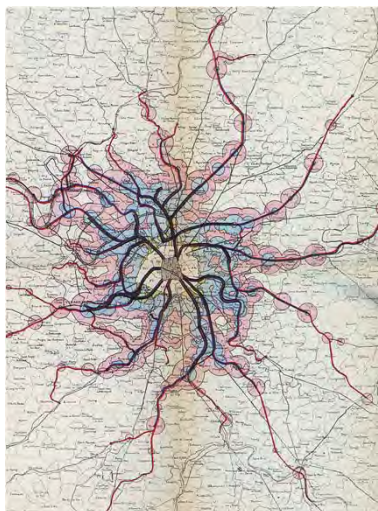

Hiri-zabaltze mugagabea kontrolatzeko: deszentralizazioa

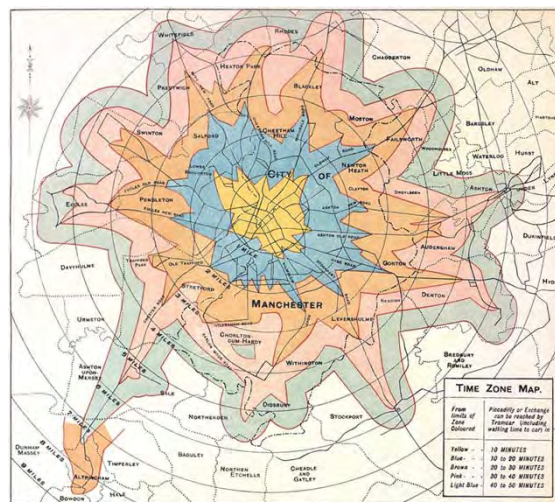

Charles Benjamin Purdom, 1920

Hiri-zabaltze mugagabearen arazoa: garraio-denborak

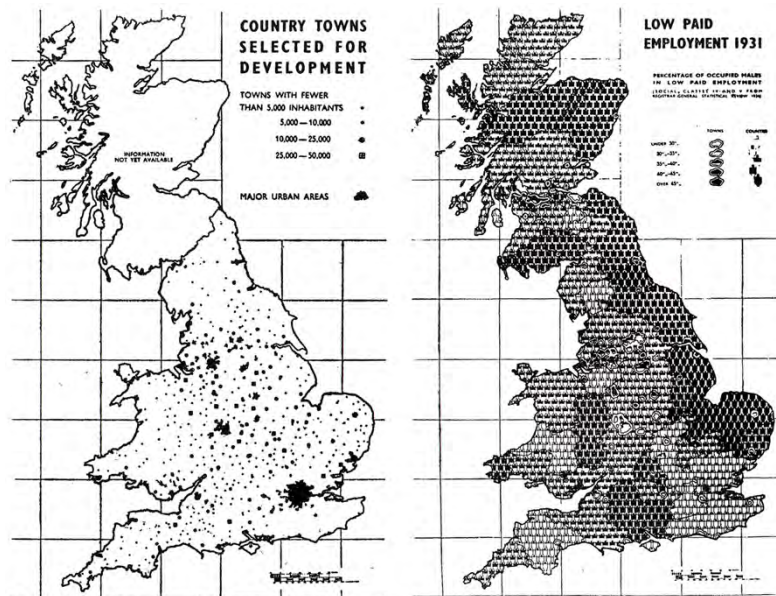
Paris, 1914

Manchester, 1914

Konurbazioetako garraio-denborak adierazten dituzten mapa *isokronoak*

Herrialde-mailako arazoen azterketa sozioekonomikoak

1930eko hamarkadako Ingalaterrako azterketa sozioekonomikoak
Barlow txostena (1940) eta Scott txostena (1941)

Herrialde-mailako arazoen azterketa sozioekonomikoak Barlow txostena (1940)

Report of the Royal Commission on the Distribution of the Industrial Population edo *Barlow txostena* (1940):

Eskatu zuen Ingalaterrako industriaren deszentralizazio antolatua; horretarako hiri berrien sorrera proposatu zuen, Howarden lorategi-hirien modukoak

Eragin handia eduki zuen txostenak Ingalaterrako lurralde-antolakuntzan: txostenean oinarritu ziren bai 1944ko Londres Handiaren plana bai 1946ko *New Towns Act* (Hiri Berrien Legea: Bigarren Mundu Gerraren ondoren 28 hiri berrien sorrera ekarriko zuena)

Deszentralizazioaren ustezko onurak

CENTRALIZATION MEANS

THAT PEOPLE MUST SPEND HOURS TRAVELLING

FROM THIS

TO THIS

IN THIS WAY

LONDONERS SPEND £40,000,000 A YEAR IN LOCAL FARES ONE TENTH OF LONDONERS LIVE BY CARTING OTHERS ABOUT

DECENTRALISATION MEANS

REAL HOMES FOR FAMILIES

WITHIN WALKING DISTANCE OF PLEASANT WORK PLACES

AND OF PLAYING FIELDS & COUNTRYSIDE

Town and Country Planning Association (TCPA) elkarte ingelesaren kartela, 1940ko hamarkadaren hasierakoa

Deszentralizazioaren eta mugaren ustezko onurak

DECENTRALIZATION

NEW TOWN
LIMITED TO, SAY,
50,000
WITH ITS OWN INDUSTRY

COUNTRY BELT OF NEW TOWN

COUNTRY BELT OF OLD TOWN

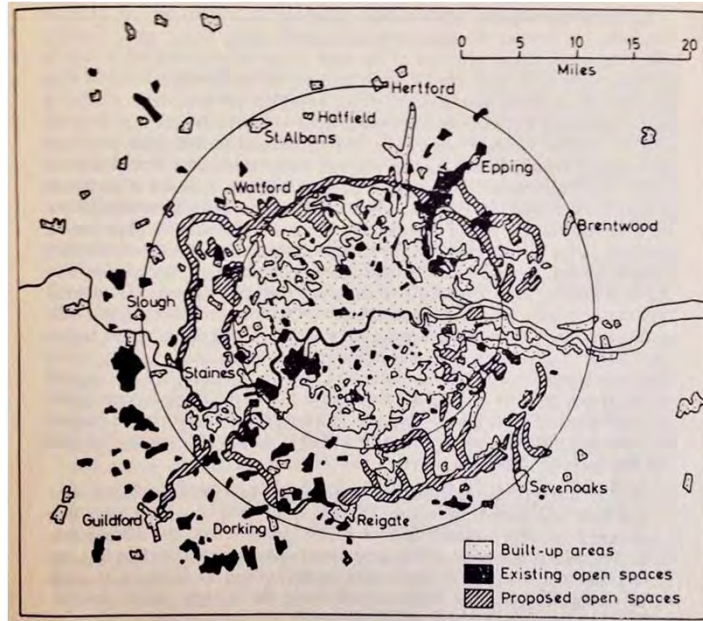
LIMIT SET TO OLD TOWN

COUNTRY AREA BANNED FROM ALL BUILDING EXCEPT UNDER SPECIAL PERMIT

BEAUTIFUL, FULLY EQUIPPED MODERN TOWNS... BETTER TO LIVE IN... MORE EFFICIENT FOR INDUSTRY... ACCESS TO PLAYING FIELDS & OPEN COUNTRY. ROOM FOR GARDENS. NO NECESSITY FOR BAD FLATS & SLUMS WITH HIGH DENSITIES... NO WASTEFUL DAILY JOURNEYS, BECAUSE WORK WOULD BE WITHIN WALKING OR CYCLING DISTANCE OF HOMES

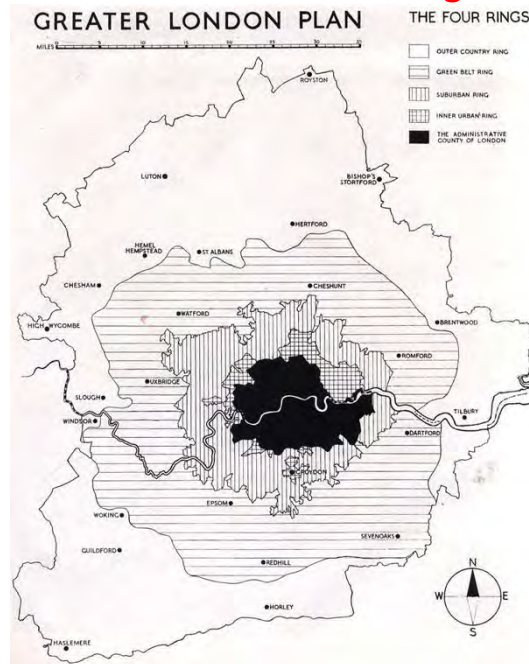
Town and Country Planning Association (TCPA) elkarte ingelesaren kartela, 1940ko hamarkadaren hasierakoa

Bigarren Mundu Gerraren aurreko konurbazioa

Londresko eraztun berdearen aurrekaria: «Green Girdle» gerrikoa (R. Unwin, 1933)

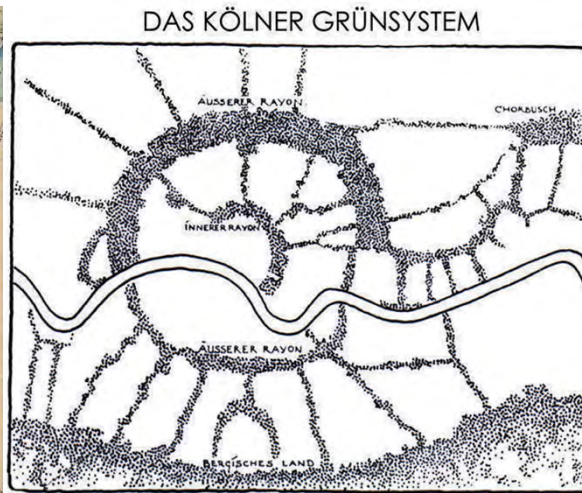
Bigarren Mundu Gerraren ondorengo konurbazioa

Hiri-hazkunde amaigabea mugatzeko eraztun berdea

Londres Handiaren plana (Patrick Abercrombie, 1944)

Harresiak izandako esparru eraikigabeetan egindako eraztun berdeak

Schema des Grünflächensystems von Fritz Schumacher 1923

Harresiak izandako esparru eraikigabeetan egindako eraztun berdeak

Münster, 18. Jh

Bremen, 1802

Wolfenbüttel, um 1830

Kopenhagen, 1840

Wien, 1905

München, sukzessiv

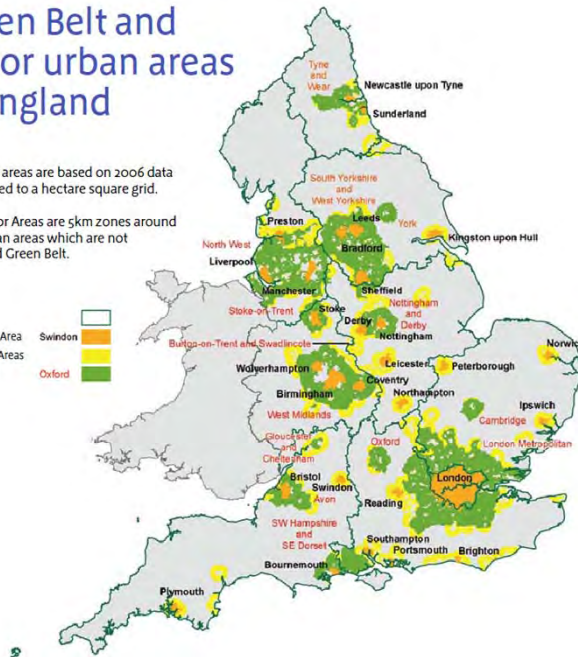
Konurbazio ingelesaren muga, gaur egun

Green Belt and major urban areas in England

Green belt areas are based on 2006 data and digitised to a hectare square grid.

Comparator Areas are 5km zones around major urban areas which are not designated Green Belt.

Region
Major Urban Area Swindon
Comparator Areas Oxford
Green Belt

Hiri-hazkunde amaigabea mugatzeko eraztun berdeak

1947ko *Town and Country Planning Act* legeak, eta, bereziki, 1955eko *Green Belt Circular* kodeak Ingalaterra osoan zehar biderkararazi zituzten

Bigarren Mundu Gerraren ondorengo konurbazioa

MINISTRY OF HOUSING AND LOCAL GOVERNMENT
WHITEHALL, LONDON, S.W.1

SIR,

3rd August, 1955

GREEN BELTS

1. Following upon his statement in the House of Commons on April 26th last (copy attached), I am directed by the Minister of Housing and Local Government to draw your attention to the importance of checking the unrestricted sprawl of the built-up areas, and of safeguarding the surrounding countryside against further encroachment.

2. He is satisfied that the only really effective way to achieve this object is by the formal designation of clearly defined Green Belts around the areas concerned.

3. The Minister accordingly recommends Planning Authorities to consider establishing a Green Belt wherever this is desirable in order:

- to check the further growth of a large built-up area;
- to prevent neighbouring towns from merging into one another; or
- to preserve the special character of a town.

4. Wherever practicable, a Green Belt should be several miles wide, so as to ensure an appreciable rural zone all round the built-up area concerned.

1955eko *Green Belt Circular* delakoa

Bigarren Mundu Gerraren ondorengo konurbazioa

Hiri-hazkunde
amaigabea
sakabanatzeko
satelite-hiriak

Londres
Handiaren plana
(Patrick
Abercrombie,
1944)

Konurbazioak antolatzeko tresnak

Hiri handiaren hedatze amaigabea mugatzeko bi
tresna nagusiei

(1.- Hiri-hazkundeari ezarritako mugak

eta

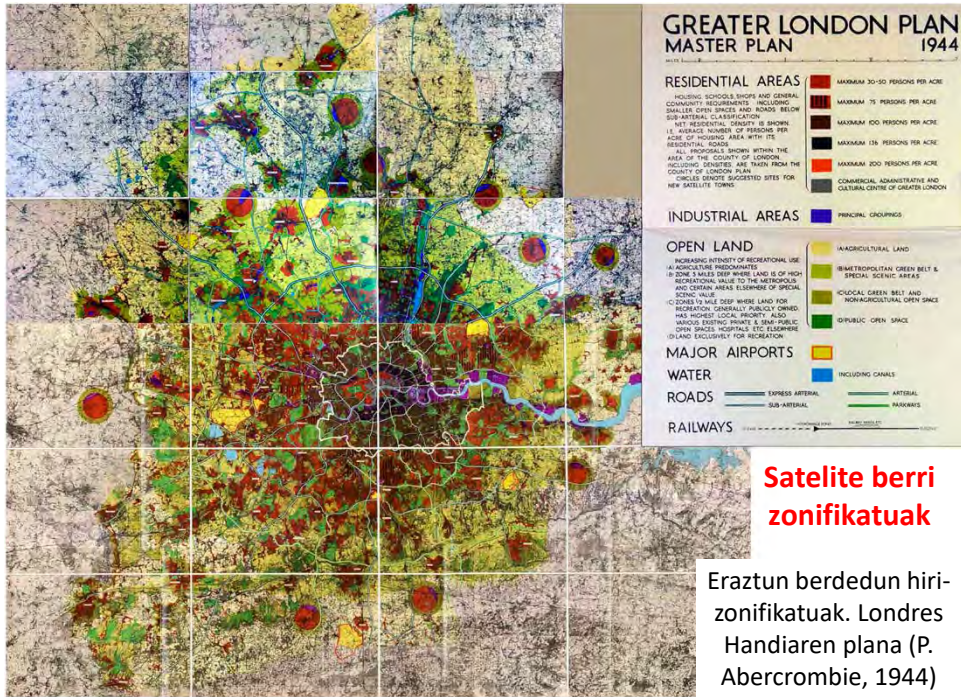
2.- Hiri handiaren deszentralizazioa)

beste bi tresna kualitatiboago gehitzen zaizkie:

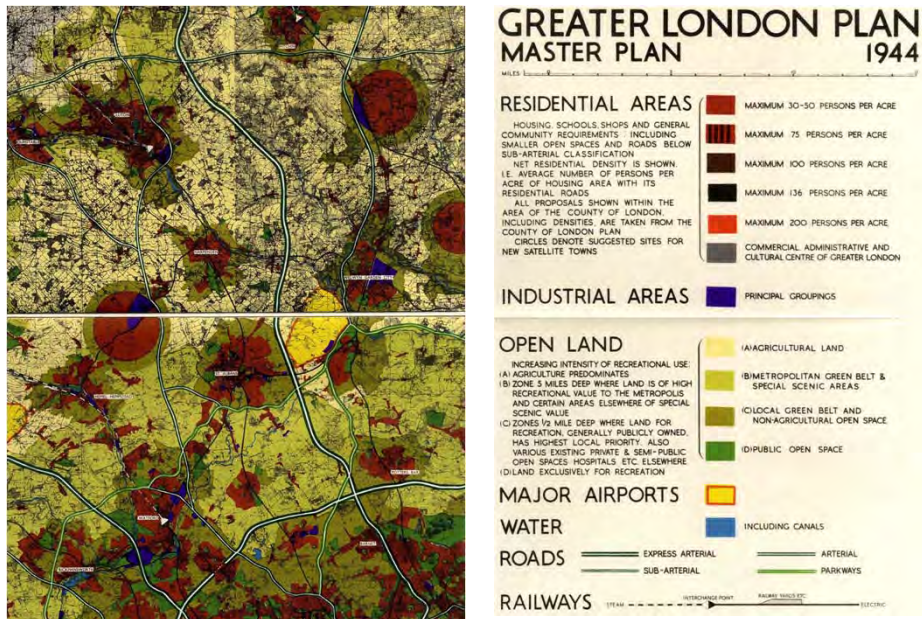
3.- Zonifikazioa

eta

4.- Hiria ulertzea komunitateen batuketa gisa

Satelite berri zonifikatuak

Eraztun berdedun hiri-zonifikatuak. Londres Handiaren plana (P. Abercrombie, 1944)

Hiri handia komunitateen batuketa gisa

Londresen azterketa soziofuntzionala. County of London Plan (Abercrombie, Forshaw, 1943)

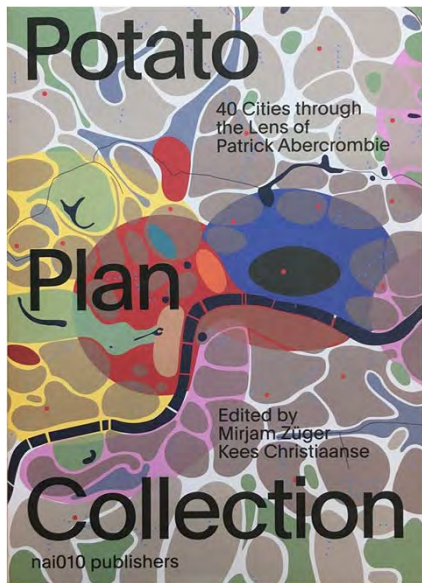

Hiri handia komunitateen batuketa gisa

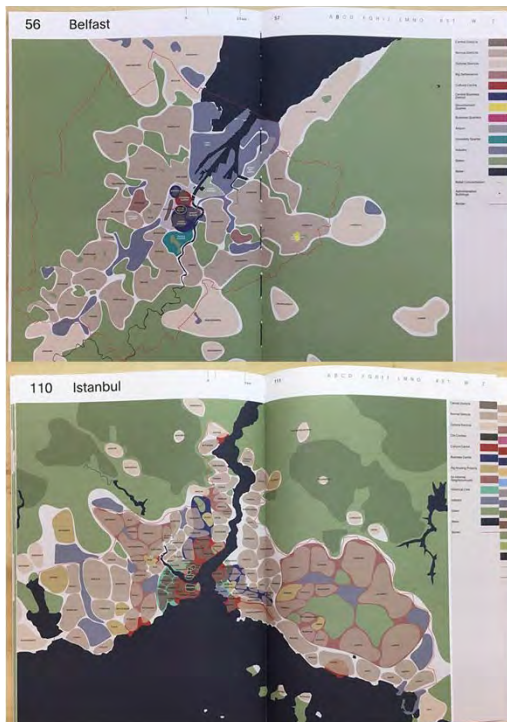
Komunitateen edo multzo sozialen eskema

Londres Handirako plana

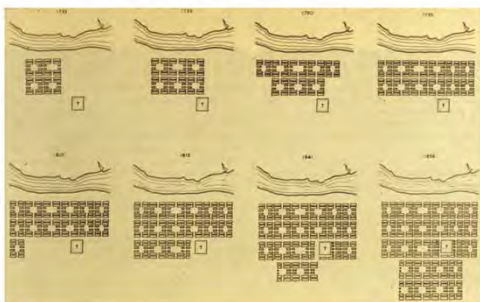
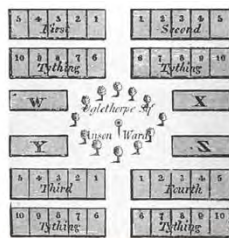
(P. Abercrombie, 1944)

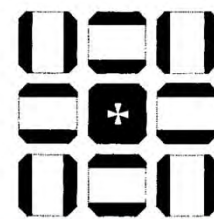
Kees Christiaanse, 2018

XVIII eta XIX. mendeko hiriak, komunitatean oinarrituta

Savannah-ko ward unitateak (Georgia, AEB)
James E. Oglethorpe, 1733

Bartzelonako merkatu-auzoak
Ildefons Cerdà, 1859

Superetxadia: auzoa, XXI. mendean berirrakurria

Superetxadia: auzoa, XXI. mendean berirrakurria

LA 'SUPERMANZANA' DE POBLENOU

Trabajos previos: 3 y 4 de septiembre

Entrada en vigor de los cambios: 5 de septiembre

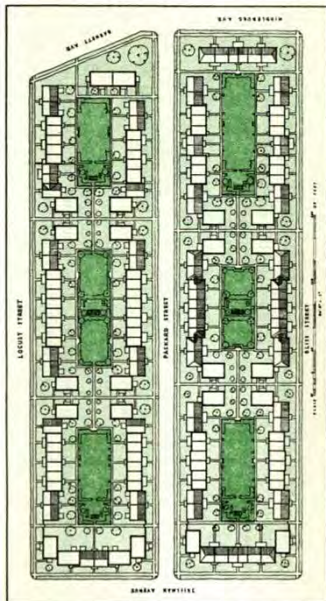
- Sentido de la circulación
- 🅑 Estación de Bicing
- Perímetro de la supermanzana
- 🅒 Nueva parada de bus
- ⊗ Parada de bus anulada

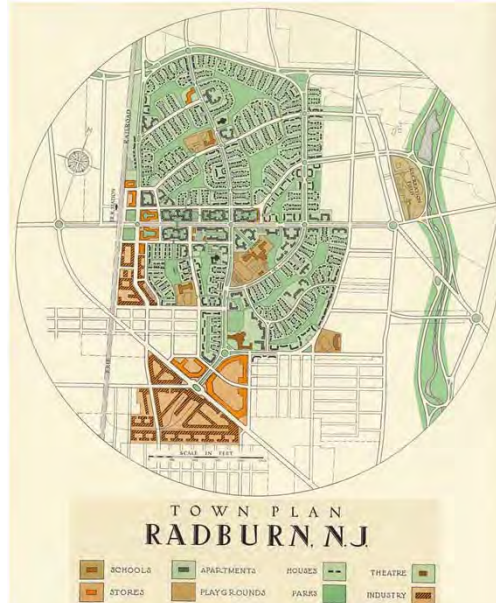
Poble Nouko
superetxadia

Salvador Rueda, 2016

XX. mendearen hasierako hiriak, komunitatean oinarrituta

Sunnyside Gardens. 3A & 3B blok. (New York)
Clarence Stein & Henry Wright, 1926

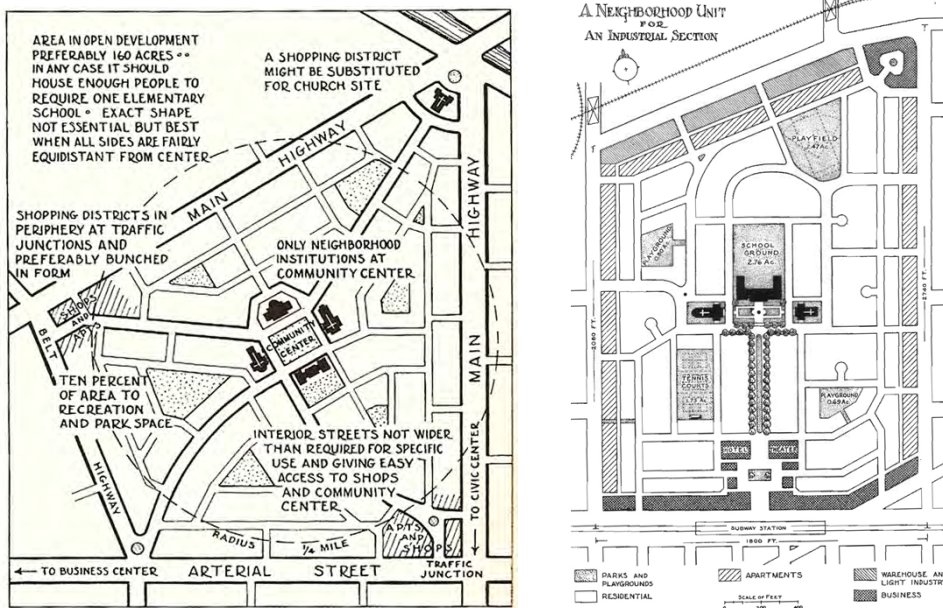

Radburn (New Jersey, AEB)
Clarence Stein & Henry Wright, 1929

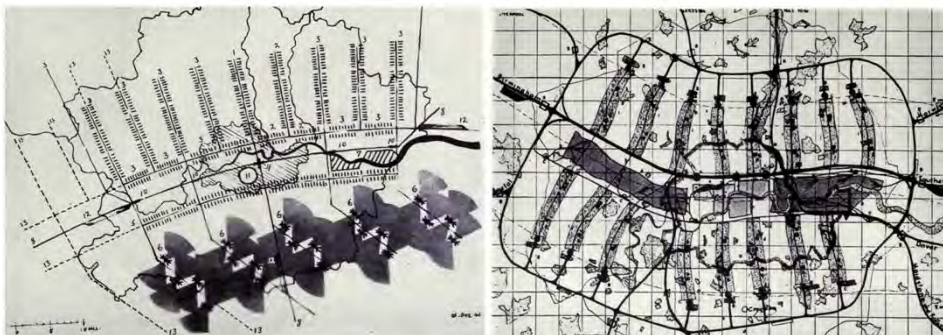
Greenbelt-eko (Maryland) pasabide bat (United States Resettlement Administration, 1935).

Auzo-unitatearen definizioa

Clarence Perryk ezarri zuen auzo-unitatearen garrantzia, 1929an

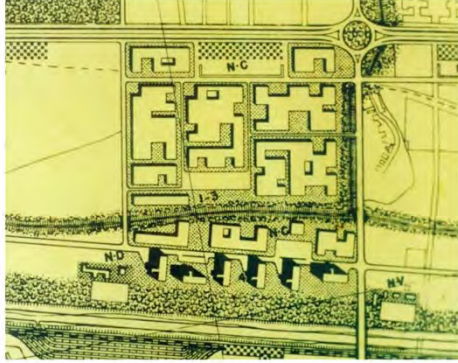
Auzo-unitate modernoa

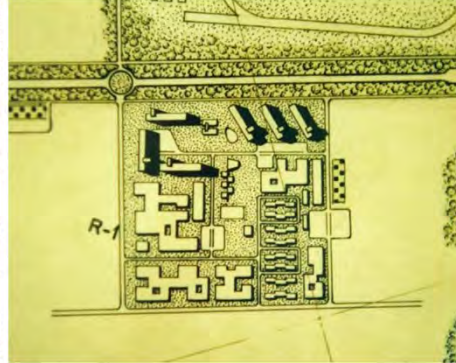
Londres
Ludwig Hilberseimer, 1941

Londres
MARS taldea (Ingalaterrako CIAM), 1942

Auzo-unitate moderna

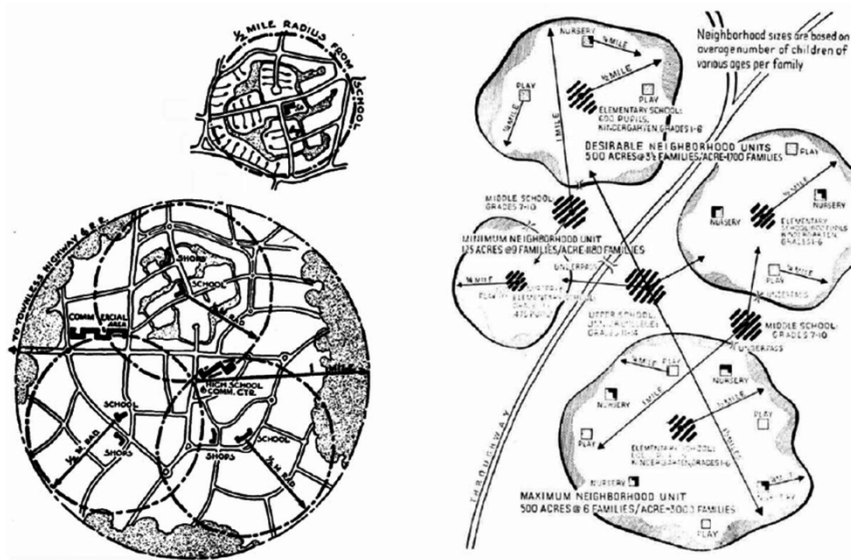
Medellín (Colombia), 1948

Cali (Colombia), 1953

Josep Lluís Sert eta Paul Lester Wiener

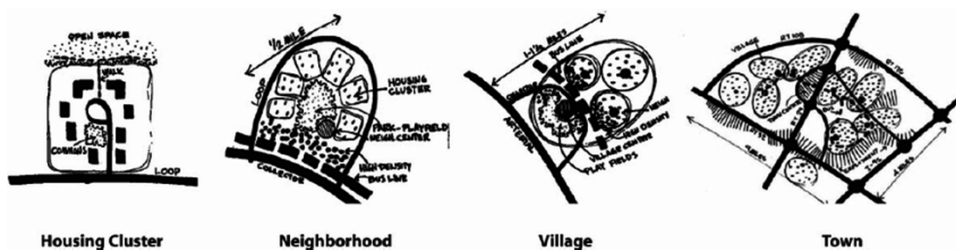
Auzo-unitate moderna

Cluster of neighborhoods

Clarence Stein (1942) vs N. L. Engelhardt Jr. (1943)

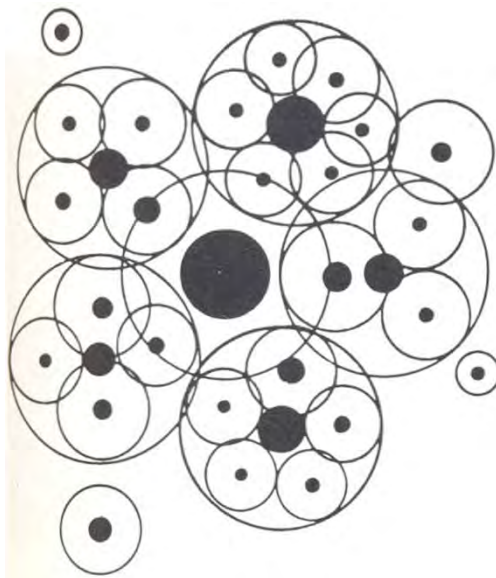
Hiri handia komunitateen batuketa gisa

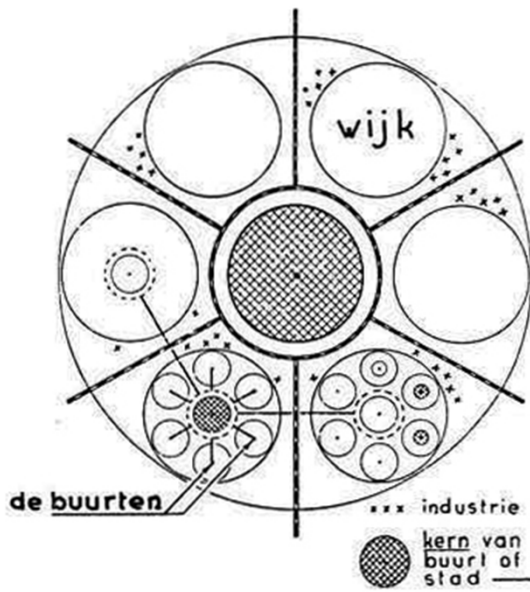
The elements of a New Town: aggregating to form the next larger unit (left to right).

Source: Hoppenfeld (1967,

Hiri handia komunitateen batuketa gisa

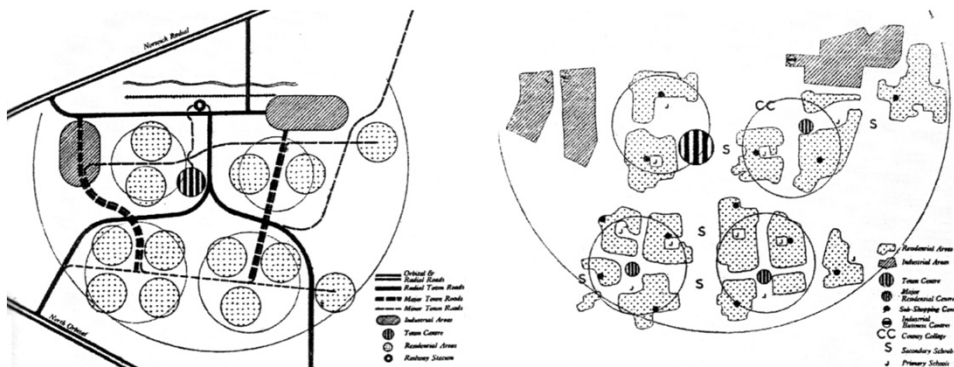
Eskema nukleaniztuna. Gaston Bardet, 1948

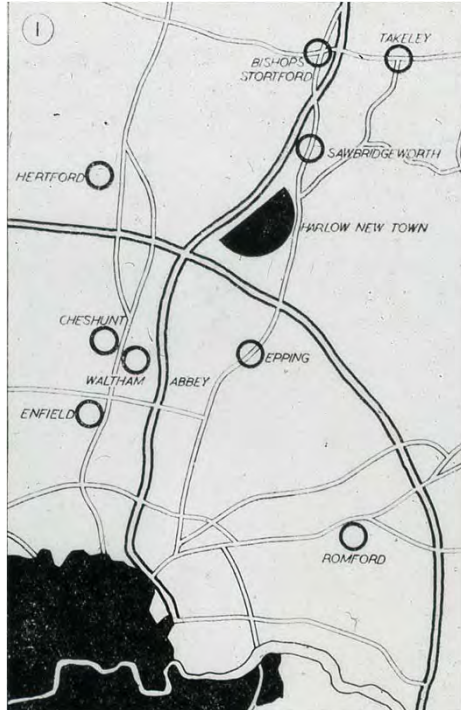
14
 De 'geleding' van een grote stad volgens de wijkgedachte; illustratie uit het tijdschrift *Wending*, 1947.
 The 'articulation' of a big city according to the Neighbourhood-Unit idea, illustration from the magazine *Wending*, 1947.

«Hiri egituratua». W. F. Geyl, 1947

Hiri handia komunitateen batuketa gisa

Harlow New Town (Essex). Frederick Gibberd, 1947.

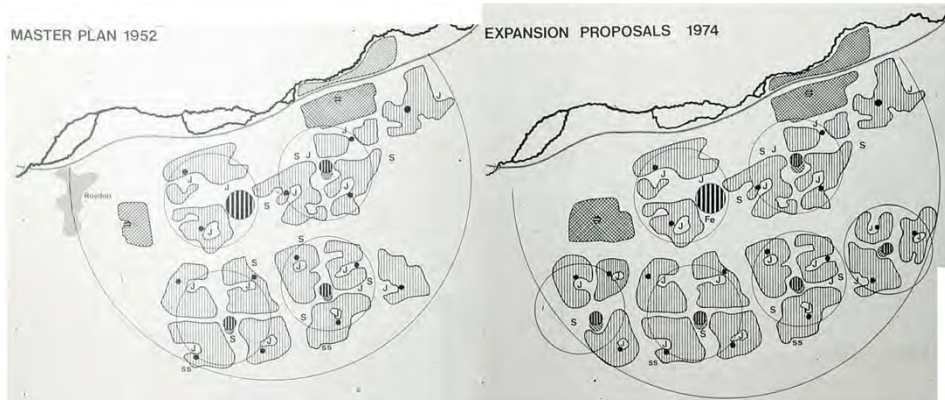

**Hiri handia
komunitateen
batuketa gisa**

Kokapena Londreskiko

Harlow New Town (Essex).
Frederick Gibberd, 1947.

**Hiri handia komunitateen
batuketa gisa**

Harlow

Handipenak egiteko ere komunitate mugatuaren kontzeptua aztertu zen

Harlow
Ortoargazkia eta
sistema orokor nagusiak
(Unai FdB)

Fig. 302. Planta de una zona residencial de Harlow, con casas en hilera. En blanco los jardines privados, a puntos las áreas verdes públicas. Los recorridos peatonales forman una red continua en el verde.

Harlow
Superetxadi bat,
Radburn-eredua
jarraitzen duena

XX. mendearen lehen erdiko Laren tresna nagusiak

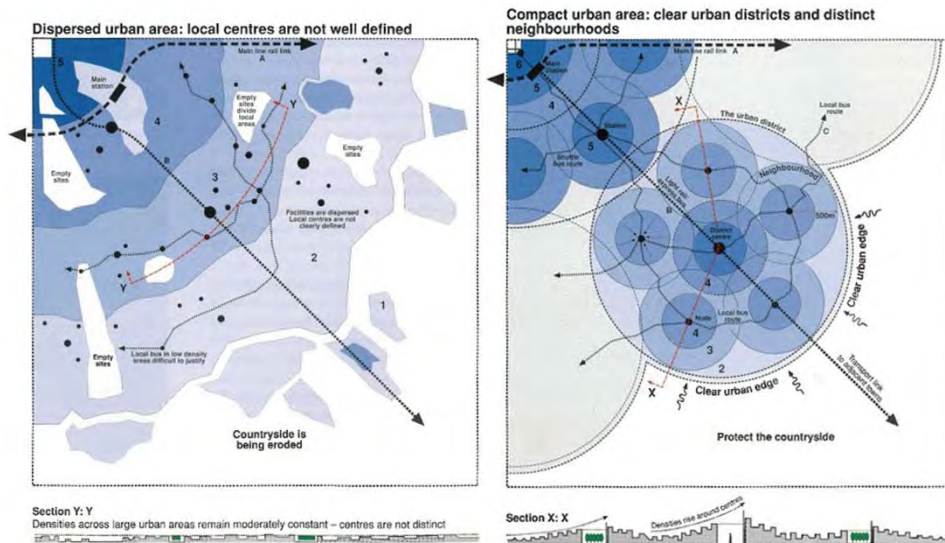

Harlow

Hiri handiaren hedatze amaigabea mugatzeko 4 tresna nagusiak:

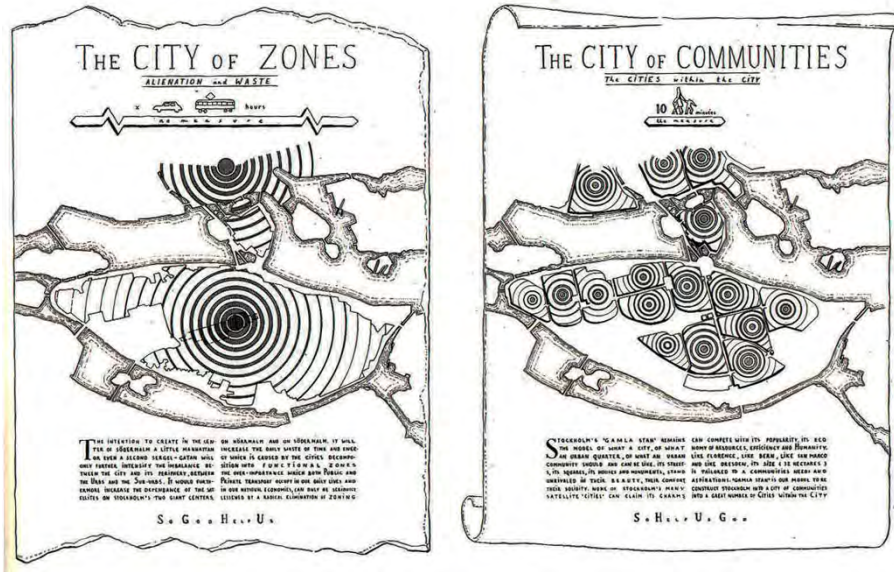
- 1.- Hiri-hazkundeari ezarritako mugak
- 2.- Hiri handiaren deszentralizazioa
- 3.- Zonifikazioa
- 4.- Hiria ulertzea komunitateen batuketa gisa

Lurralde-antolakuntza teknika garaikide gisa: Ingalaterra Hiri handia, komunitate txikiagoen batuketa gisa (gaur egun ere)

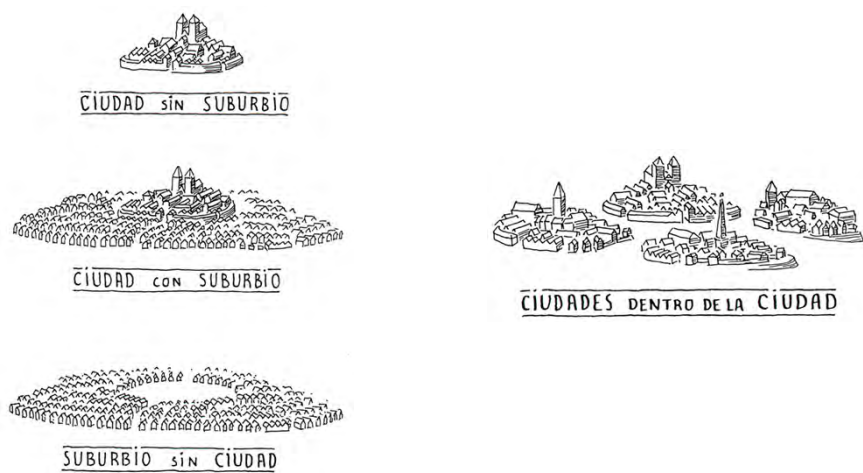
«Towards an Urban Renaissance» txostena, 1999
Urban Task Force taldea (Richard Rogers eta beste)

Zonifikazio funtzionalista vs Komunitateen hiria

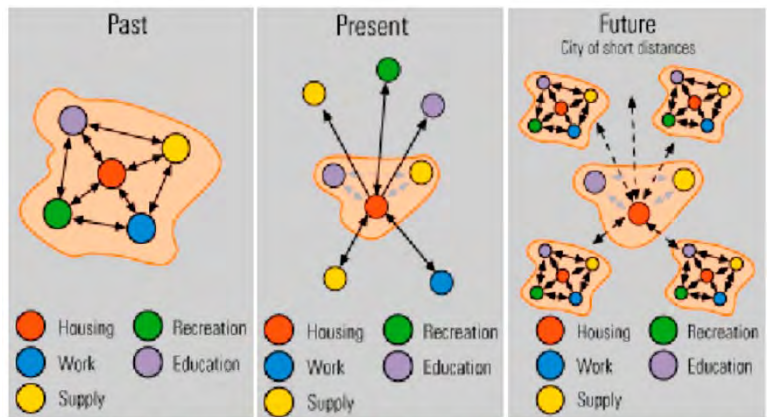

Stockholmen kasua. Leon Krier, 1981

Etengabeko hazkundearen ordeztu, errepikapen automugatu

«Hiria eta parasitua». Leon Krier, 1980ko hamarkada

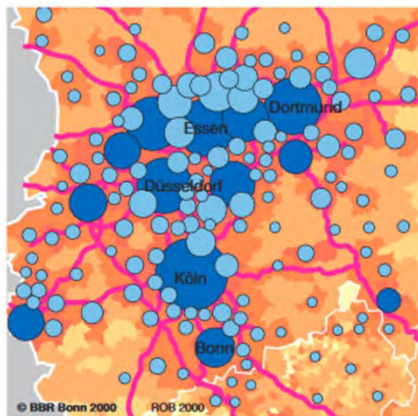

[Fig.3.8] Hacia un desarrollo policéntrico. BBR (Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung). *Spatial Development and Spatial Planning in Germany, 2001. Bonn: BBR, pag 51*

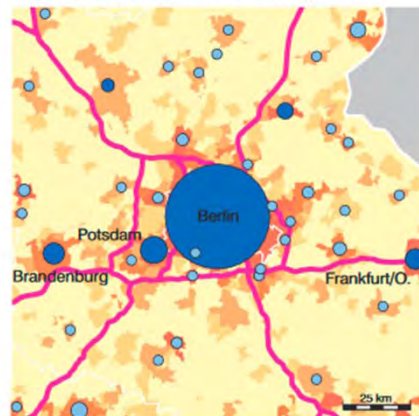
Federal Institute for Research on Building, Urban Affairs and Spatial Development (BBSR),
Alemaniako Gobernua, 2001.

Zentrenstrukturen

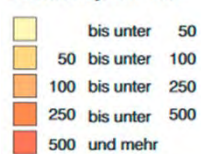
polyzentriert: Rhein-Ruhr

monozentriert: Berlin-Brandenburg

Einwohner je km² 1997

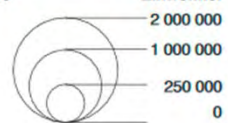

Zentren nach Funktion und Größe

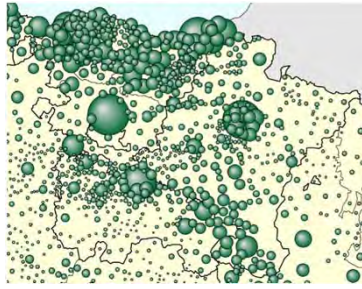
— Bundesautobahnen

Einwohner

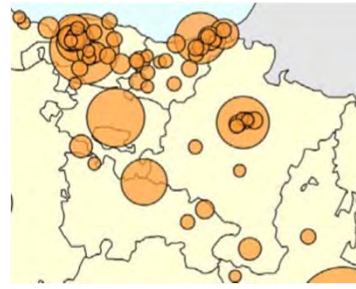

Datenbasis: Laufende Raumbewertung des BBR

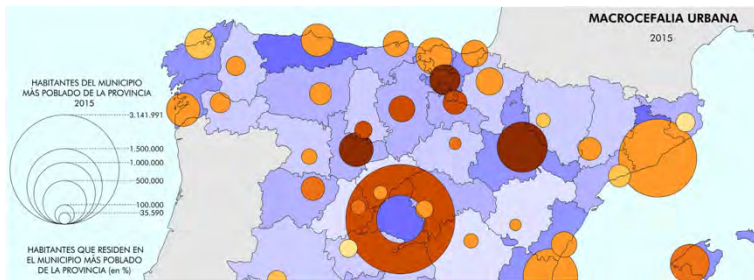
Gemeinden, Stand 1.1.1997

Biztanleria osoa, 2015

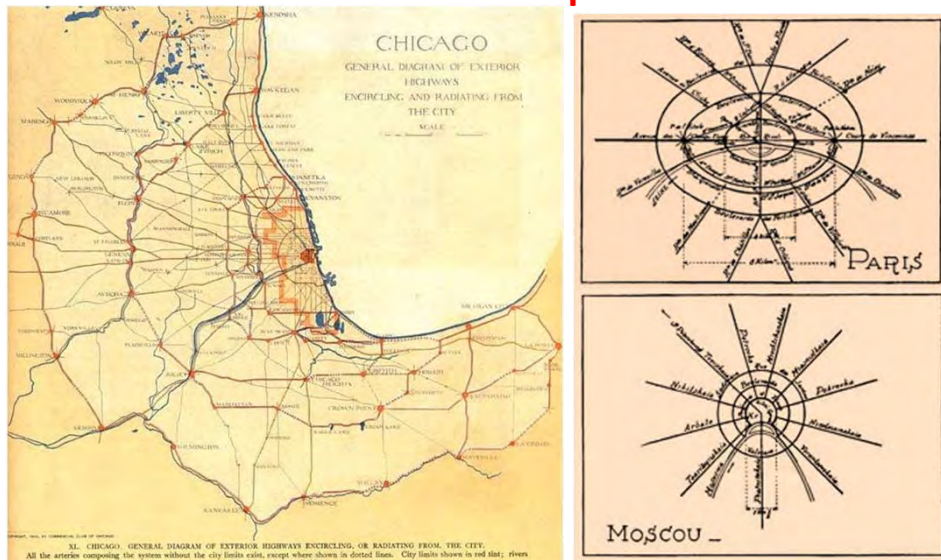
10.000 biztanle baino gehiagoko udalerriak. 2015

Macrocefalia-ehunekoak: Araba, %76; Zaragoza, %70; Valladolid, %58; Madril, %49

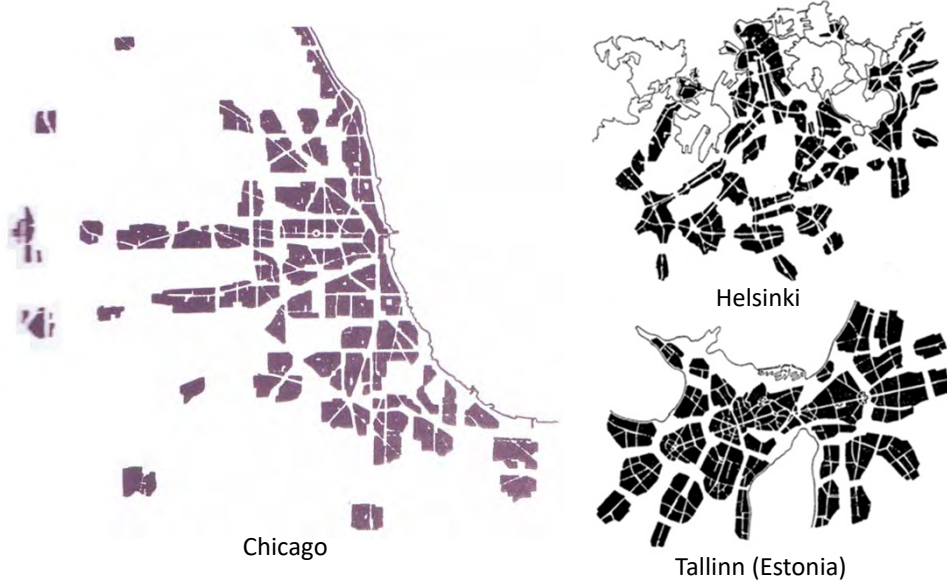
Gipuzkoako eredu polizentrikoa Arabako monozentrikoa baino hobea al da?
Gasteizen hazkundea mugatu beharko litzateke lurralde-antolamendutik?

Lehen eskualde-planak

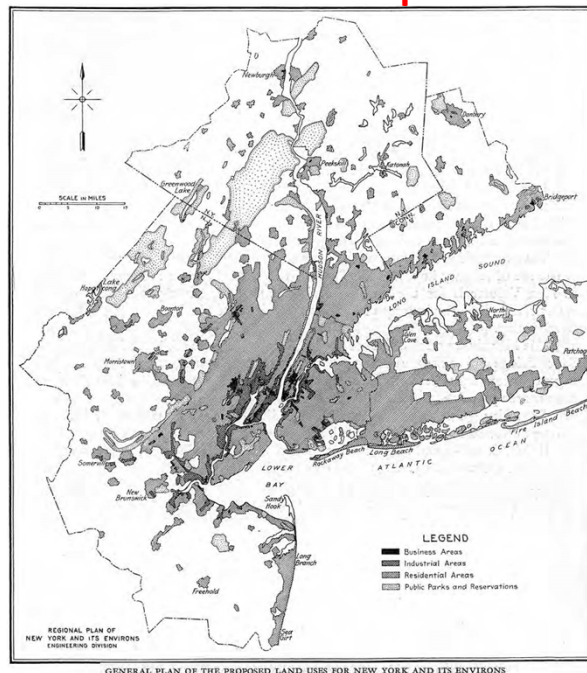
1909ko Chicagoko planaren eskualde-mailako autobide-sarea
(Parisko eta Moskuko sareekin alderatuta)
Daniel Burnham eta Edward H. Bennett

Chicagoko planerako alternatiba komunitarioa

Hainbat hiri deszentralizatzeko planak
Eliel Saarinen, 1935-1936

Lehen eskualde-planak

New Yorkeko eta haren inguruetako eskualde-plana, 1929

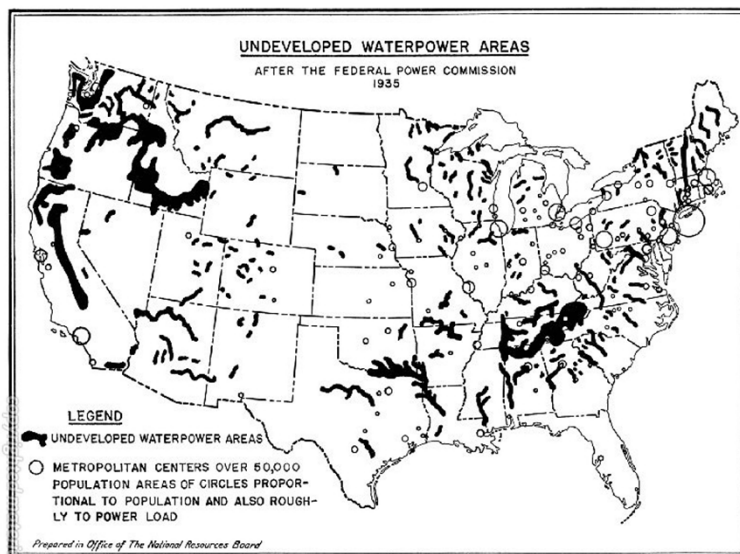
Zoning
delakoaren erabilera

Lurralde-antolakuntza ekonomiaren pizgarri gisa

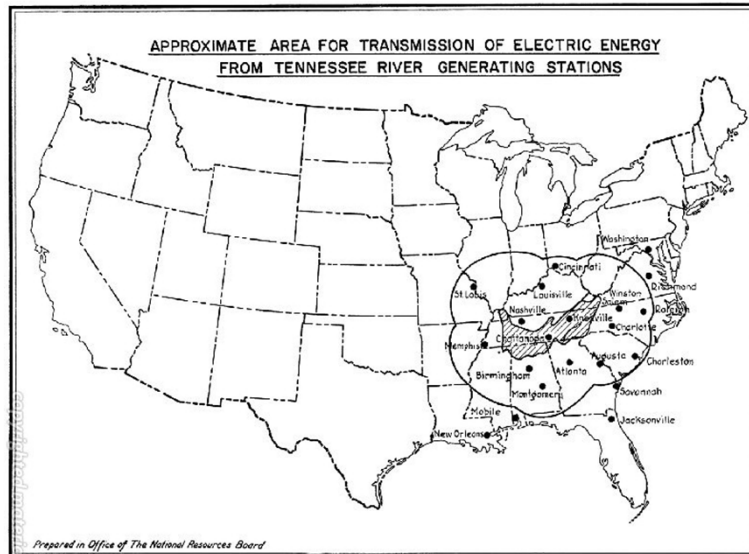
1933an Tennessee Valley Authority (TVA) korporazio publikoa sortu zuen Franklin D. Roosevelt presidentek, ekonomia pizteko *New Deal* programaren barruan

Azpiegiturak lurralde-antolakuntza ekonomiko eta fisiko-espazialaren oinarri

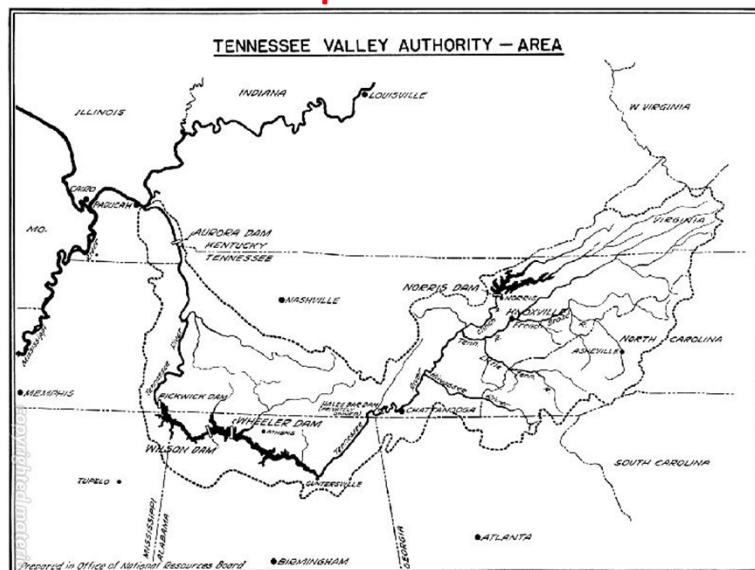
1935ean gutxi garatutako eta potentzial hidroeletriko handiko eremuak

Azpiegiturak lurralde-antolakuntza ekonomiko eta fisiko-espazialaren oinarri

TVAk sortutako elektrizitatearekin hornitu nahi zen eremua 1935ean

Azpiegiturak lurralde-antolakuntza ekonomiko eta fisiko-espazialaren oinarri

TVAREN eremua: Tennessee ibaiaren arroa. 1935ean proposatutako urtegiak

Azpiegiturak lurralde-antolakuntza ekonomiko eta fisiko-espazialaren oinarri

Douglas urtegia (1942-1943)

Kingston (ikatz) fosil-planta (1951-1955)

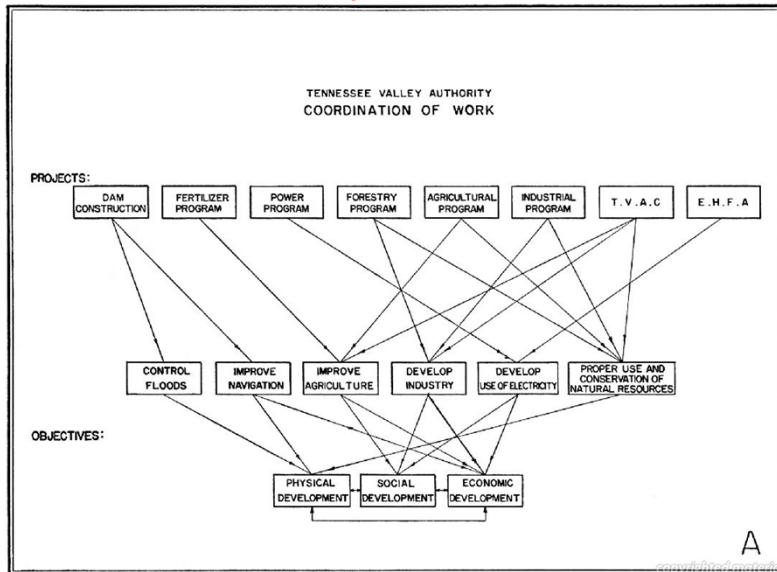
TVArean helburuetako bat landa-komunitatea elektrizitatez hornitzea zen, eta, bidenabar, enplegu publikoa sortzea.

Gaur egun, TVA AEBetako energia-enpresa publiko handiena da. AEBetako hegoekialdeko 7 estatuko 9 milioi biztanleri ematen die elektrizitatea. 29 zentral hidroelektriko dauzka, baita 11 ikatz-planta eta 3 zentral nuklear ere.

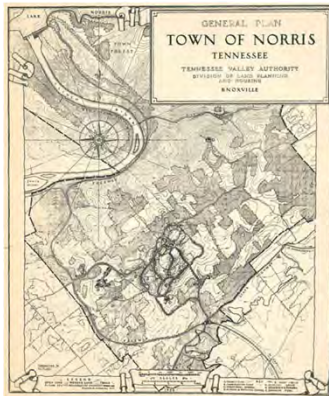
Azpiegiturak lurralde-antolakuntza ekonomiko eta fisiko-espazialaren oinarri (baita turismorako ere)

Azpiegiturak lurralde-antolakuntza sozioekonomiko eta fisiko-espazialaren oinarri

TVaren lanaren eskemaren helburu hirukoitza: garapen fisikoa, soziala eta ekonomikoa

«Hiri berriak» ere: TVAk egindako Norris city, Tennessee

1933an sortua, Norris urtegia egingo zituzten langileak bizitzeko, lorategi-hiri moduko finkamenduan. 340 etxe egin zituzten. 1.600 bizt. ditu gaur.

Region: Tennessee River Watershed and Tennessee Valley Authority Dams

Area: Norris Dam and Town of Norris

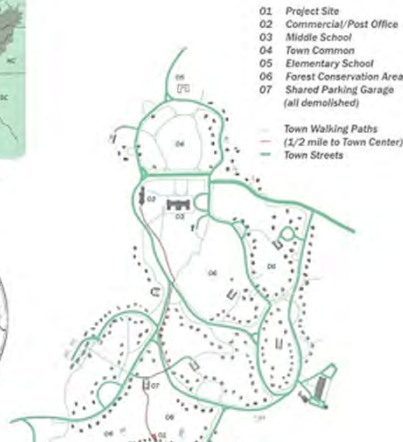
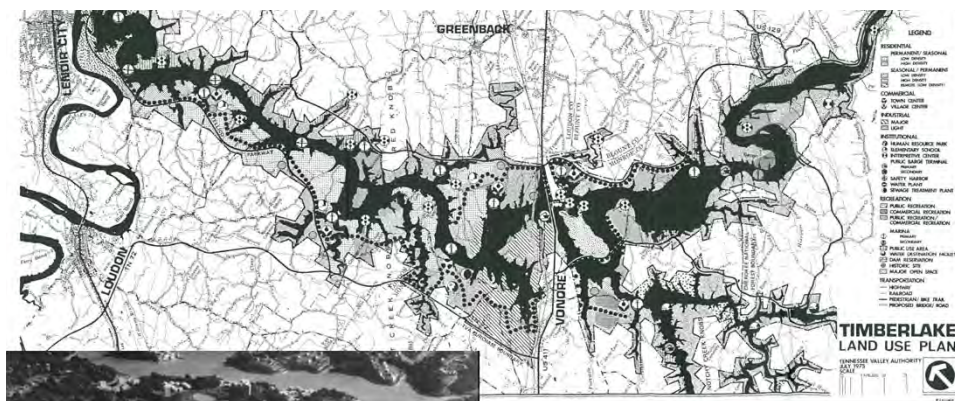

Figura 7. Una vivienda tipo en Norris Town

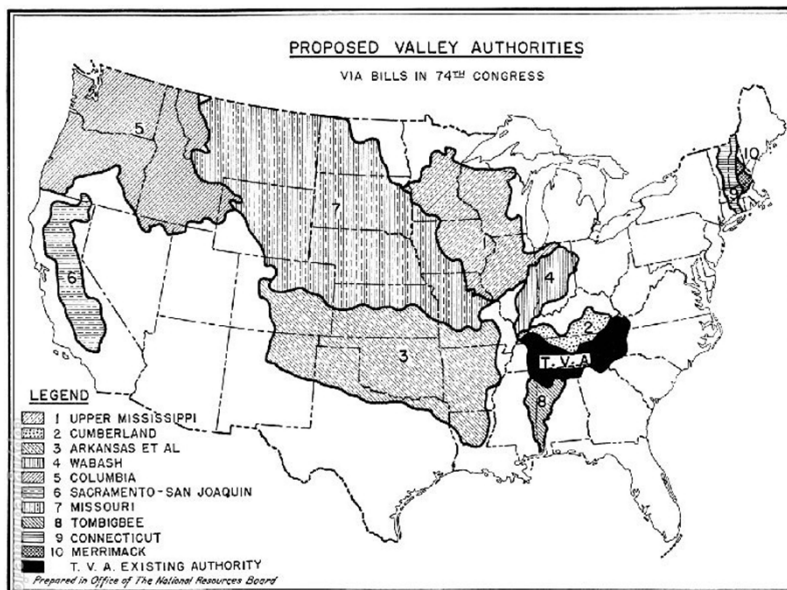
Arthur Ernest Morgan TVAko ingeniariak finkamendu txiki gehiago diseinatu zituen, urtegien ondoan

«Hiri berri» batzuk diseinatu bai, baina ez ziren eraiki: Tellico urtegiaren ondoko Timberlake (42.000 biztanle edukiko zituen)

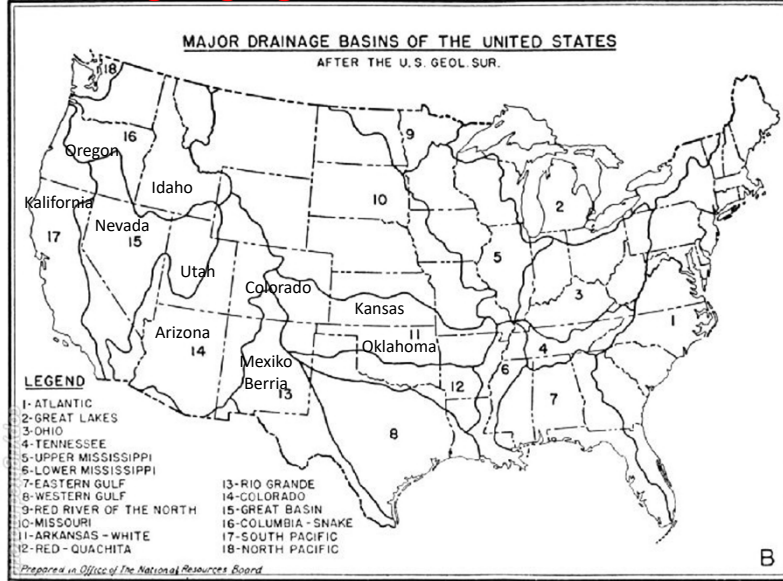
1959ko proiektuak ekologisten aurkakotasun handia izan zuen

Lurraldea bailaren logika geografikotik antolatzeko saiakera

TVAren esperientzia oinarri 1935ean proposatutako partzuergoak

Bailaren logika geografikotik urruneko Administrazioa

1818an ezarritako iparraldeko muga 49. paraleloan ezarri zuten, mendebaldeko itsasertzarekiko paralelo doan Mendi Harritsuak mendilerroaren kontra; berdin gertatzen da mendebaldeko ondorengo beste hainbat estaturen mugekin: zenbait muga 37. paraleloan ezarri zituzten (Kansas eta Oklahoma arteko muga, Colorado eta Mexiko Berria artekoa, Utah eta Arizona artekoa), eta beste zenbait, ordea, 42. paraleloan (Idaho, Utah eta Nevada arteko muga, eta Oregon, Nevada eta Kalifornia artekoa).